

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนปัญหาโรคเอดส์ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและตำรา
2. การสุ่มตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและตำรา

ผู้วิจัยทำการศึกษาลักษณะการสอนโรคเอดส์ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนเอกสาร วารสาร และสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ อีกทั้งขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิจัดทำหลักสูตรการสอนโรคเอดส์ และการเรียนการสอน อีกทั้งศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสำหรับครูสังคมศึกษา

การสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรเป็นครูสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (Multi-Stage Stratified Random Sampling) ดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ออกตามกลุ่มโรงเรียน 8 กลุ่ม แล้วสุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้อัตราส่วน 1:3 สุ่มโรงเรียนมาจากจำนวนประชากรโรงเรียน 108 โรงเรียน

2. สุ่มตัวอย่างประชากรครูสังกัดมศึกษาในโรงเรียนที่เลือกไว้ในข้อ 1 โดยคำนวณขนาดของตัวอย่างประชากรตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane' 1970: 580-581) โดยให้ความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้จำนวนตัวอย่างประชากร 310 คน จึงสุ่ม

$$\begin{aligned} \text{ตัวอย่างประชากรครูมาโรงเรียนละ 9 คน} \\ \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ &= \frac{1,738}{1 + 1,738(0.5)^2} \\ &= 310 \quad \text{คน} \end{aligned}$$

n แทน จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนเป็น 0.5

ตารางที่ 1 แสดงการสุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่ม	จำนวนประชากรโรงเรียน	ตัวอย่างประชากรโรงเรียน	จำนวนตัวอย่างประชากรครู
1	15	5	45
2	13	4	36
3	12	4	36
4	14	5	45
5	14	5	45
6	15	5	45
7	14	5	45
8	11	4	36
รวม	108	37	333

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนปัญหาโรคเอดส์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจคำตอบ (Check-list) และแบบเติมคำ (Complete Item) ถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา วิชาเอก ประสบการณ์ในการสอน จำนวนคาบที่สอน ระดับชั้นในการสอน พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ การรับการอบรมความรู้เรื่องโรคเอดส์ แหล่งข่าวสารความรู้ ความรู้ที่ติดต่อดังโรค การจัดกิจกรรมโรคเอดส์ในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การสอน ในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนปัญหาโรคเอดส์ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ด้าน ด้านที่ 1 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล รวมทั้งสิ้น 55 ข้อ ด้านที่ 2 เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 15 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

4	หมายความว่า	เห็นด้วยว่าเหมาะสมมากที่สุด
3	หมายความว่า	เห็นด้วยว่าเหมาะสมมาก
2	หมายความว่า	เห็นด้วยว่าเหมาะสมน้อย
1	หมายความว่า	เห็นด้วยว่าเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนปัญหาโรคเอดส์ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question)

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 123) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ ตลอดจนความเหมาะสมถูกต้องชัดเจน ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก้ไขแบบสอบถาม เช่น ให้เปลี่ยน

ภาษาที่ใช้เป็นแนวการเน้นประสบการณ์จริง และให้เพิ่มวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนด้านให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาโรคเอดส์ อีกทั้งด้านวิธีสอนเห็นควรให้เพิ่มการสัมภาษณ์ การใช้โสตทัศนูปกรณ์เข้าช่วย แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ นำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาโรงเรียนสีกัน (วัฒนานันทอุปถัมภ์) และโรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 20 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรต่อไป

4. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือจาก กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งไปยังหัวหน้าสถานศึกษาต่าง ๆ ขอความร่วมมือและขออนุญาตให้ครูสังคมศึกษาตอบแบบสอบถามดังกล่าว ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และส่งทางไปรษณีย์กลับคืนอีกส่วนหนึ่ง แบบสอบถามที่ส่งไปยังประชากรได้รับกลับคืนมา 300 ฉบับ และทุกฉบับถูกต้องสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 90

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบ แล้ววิเคราะห์เป็นร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตาราง โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร หาค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนปัญหาโรคเอดส์ นำมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1 แจกแจงหาความถี่ของคำตอบ นำมาค่ามัชฌิมเลขคณิต จากสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต
f	แทน	ความถี่ของคะแนน
N	แทน	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด
x	แทน	ค่าน้ำหนักคำตอบเป็น 4, 3, 2 และ 1
$\sum fx$	แทน	ผลรวมของน้ำหนักคะแนนคูณกับความถี่

(ประกอบ กรรณสูตร 2528: 41)

การแปลความหมายของค่ามัชฌิมเลขคณิตที่คำนวณได้ ถึงเกณฑ์ดังนี้

3.56 - 4.00	หมายความว่า	เห็นด้วยว่าเหมาะสมมากที่สุด
2.56 - 3.55	หมายความว่า	เห็นด้วยว่าเหมาะสมมาก
1.55 - 2.55	หมายความว่า	เห็นด้วยว่าเหมาะสมน้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	เห็นด้วยว่าเหมาะสมน้อยที่สุด

2.2 นำค่ามัชฌิมเลขคณิตแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนน โดยการหาค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของน้ำหนัก คำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ จากสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน
$\sum fx$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
N	แทน	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูตร 2528: 51)

วิเคราะห์มัชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำเสนอในรูปตารางและอธิบายประกอบ

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Open ended questions)

นำข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกันมาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอผลในรูปความเรียงตามลำดับความถี่